

ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ในการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Attitudes and Behaviors Toward the Use of Artificial Intelligence in Learning among Phuket Rajabhat University Students

ชิตชนก รุจิเทศ¹ นภัสสร จันทรรักคณา¹ ภาวิกา ขุนจันทร^{*2} และ วรรัตน์ จงไกรจักร²
Chidchanok Rujithes¹ Napassorn Chantarakkana¹ Pawika Kunchan^{*2} and Worarat Jongkrajak²

นักศึกษาปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต¹

Undergraduate Students, Business Computer Program, Faculty of Management Science, Phuket Rajabhat University¹

อาจารย์ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต²

Faculty Member, Business Computer Program, Faculty of Management Science, Phuket Rajabhat University²

*Corresponding author, email: pawika.k@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ 2) พฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้ 3) ความกังวลและอุปสรรคที่พบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ และ 4) ระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่นักศึกษาพิจารณาในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 382 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยใช้คณะเป็นชั้น จากนั้นสุ่มตัวอย่างภายในแต่ละชั้นโดยการโดยอาศัยความสะดวก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ในการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยมองว่า การใช้ปัญญาประดิษฐ์ ช่วยประหยัดเวลา ลดภาระงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ อย่างต่อเนื่อง โดยนิยมใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือหลักในการค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการและช่วยในการทำงาน และมีการใช้งานเป็นประจำทุกวัน 3) ด้านความกังวล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นด้านจริยธรรมทางวิชาการ การพึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป และความน่าเชื่อถือของข้อมูล และ 4) ปัจจัยที่นักศึกษาพิจารณาว่า มีความสำคัญต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรและความพร้อมของผู้ใช้ ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนทางในการส่งเสริมและพัฒนานโยบาย การจัดการเรียนการสอน และกำกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เหมาะสม และมีจริยธรรมในระดับอุดมศึกษา

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์ ทัศนคติ พฤติกรรม การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Abstract

This quantitative research aimed to examine: 1) students' attitudes toward the use of artificial intelligence (AI), 2) students' behaviors in using AI for learning, 3) concerns and obstacles encountered in using AI, and 4) the level of importance of factors considered by students when using AI. The sample consisted of 382 undergraduate students enrolled in years 1–4 at Phuket Rajabhat University. The samples were selected using stratified random sampling, with faculties as strata, followed by convenience sampling within each stratum. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .92. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that: 1) students had highly positive attitudes toward the use of AI for learning. They perceived that AI helped save time, reduce workload, and effectively enhance learning efficiency.

2) Students demonstrated continuous AI usage behavior, with ChatGPT being the most commonly used tool for academic information searching and task assistance, and it was used on a daily basis. 3) Regarding concerns, students reported a high level of concern, particularly in terms of academic ethics, overreliance on technology, and data reliability. 4) The factor considered most important for AI use among students was the availability of resources and users' readiness. These findings can be utilized as supporting information for developing guidelines to promote and formulate policies, instructional management, and the regulation of AI use for learning, ensuring effectiveness, appropriateness, and ethical implementation in higher education.

Keywords: Artificial Intelligence, Attitudes, Behaviors, Learning, Phuket Rajabhat University

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ที่สามารถประมวลผลข้อมูลจำนวนมาก เรียนรู้จากข้อมูล และสร้างคำตอบหรือผลงานที่ซับซ้อนได้อย่างใกล้เคียงมนุษย์ AI ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะในแวดวงธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอีกต่อไป แต่ได้แผ่ขยายเข้าสู่ภาคการศึกษา และการเรียนรู้ในทุกระดับ

ในบริบทการศึกษาของประเทศไทย ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะในระดับปริญญาตรี AI ได้รับการยอมรับ และนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งในด้านการค้นคว้าหาข้อมูล การเขียนรายงาน การตรวจสอบภาษา และการสร้างสื่อการสอน โดยนักศึกษาไทยนิยมใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ChatGPT, Google Gemini, Grammarly, Turnitin และ เครื่องมือสร้างสื่อ เช่น Canva AI หรือ Midjourney เพื่อเพิ่มความสะดวก และประสิทธิภาพในการจัดทำงานวิชาการ

ผลการวิจัยในประเทศไทย พบว่า นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ AI โดยมองว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มความสะดวกรวดเร็ว และความแม่นยำในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามก็ยังมีกังวลในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้ AI โดยเฉพาะในด้านการพึ่งพา AI มากเกินไปจนกระทบต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้ที่แท้จริง และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนประเด็นด้านจริยธรรมทางวิชาการ และความเสี่ยงในการลอกเลียนผลงาน (ธวัชชัย และ อุไรรัตน์, 2568) ซึ่งอาจารย์มหาวิทยาลัย แม้จะเห็นประโยชน์ของ AI ในการช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน แต่ก็มีข้อกังวลในเรื่องมาตรฐานวิชาการ และความถูกต้องของข้อมูล โดยบางส่วนมองว่า หากขาดการควบคุมอาจทำให้นักศึกษาขาดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และไม่สามารถพัฒนาทักษะเชิงวิเคราะห์ได้อย่างแท้จริง (ทิพจินต์ ไทยพิสุทธ์กุล, 2568)

การวิจัยนี้ใช้ Technology Acceptance Model (TAM) ของ Davis (1989) เป็นกรอบแนวคิดหลักในการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ โดย TAM อธิบายว่า การยอมรับเทคโนโลยีของผู้ใช้ขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยหลัก คือ

1. การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) หมายถึง ระดับที่บุคคลเชื่อว่า การใช้เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเขา

2. การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) หมายถึง ระดับที่บุคคลเชื่อว่า การใช้เทคโนโลยีนั้นไม่ต้องใช้ความพยายามมาก

ทั้ง 2 ปัจจัยนี้ส่งผลต่อทัศนคติ (Attitude) ซึ่งนำไปสู่ความตั้งใจใช้งาน (Behavioral Intention) และพฤติกรรมการใช้งานจริง (Actual Use)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังบูรณาการแนวคิดเรื่องความกังวลและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยี ตามแนวคิดของ Venkatesh, Morris, Davis, & Davis (2003) ในทฤษฎี UTAUT (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology) ที่เน้นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม รวมถึงแนวคิด เรื่อง AI Literacy ตาม Ng, Leung, Chu, & Qiao (2021) เพื่อให้ครอบคลุมมิติของทักษะและความพร้อมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์

ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การนำ AI มาใช้ในการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถช่วยให้นักศึกษามีศักยภาพในการเรียนรู้ และเข้าถึงองค์ความรู้ได้รวดเร็วขึ้น และพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ดังนั้น การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) จึงเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพราะจะช่วยให้สถาบันการศึกษาสามารถกำหนดนโยบาย แนวทางการใช้ AI

ได้อย่างเหมาะสม และสร้างสมดุลระหว่างการใช้นวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ การรักษาคุณภาพของการเรียนรู้และคุณธรรมทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้
2. เพื่อสำรวจพฤติกรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในการเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาความกังวล และอุปสรรคที่นักศึกษาพบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI)
4. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่นักศึกษาพิจารณาในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 8,245 คน โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($e = 0.05$) ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) โดยกำหนดคณะเป็นชั้นภูมิ (Strata) เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคณะมีลักษณะและบริบทการใช้เทคโนโลยีที่อาจแตกต่างกัน ซึ่งช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากรได้อย่างเหมาะสม โดยแบ่งชั้นภูมิออกเป็น 5 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร

จากนั้นดำเนินการจัดสรรจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะตามสัดส่วนของจำนวนนักศึกษาในแต่ละคณะ (ตารางที่ 1) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างสะท้อนโครงสร้างประชากรอย่างถูกต้องเหมาะสม

ในขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างภายในแต่ละชั้นภูมิ เนื่องจากข้อจำกัดในการเข้าถึงรายชื่อนักศึกษาทั้งหมดเพื่อดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็นอย่างสมบูรณ์ การวิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้การสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) ภายในแต่ละคณะ ทั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่สมัครใจตอบแบบสอบถามในช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม พ.ศ. 2568 จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนตามที่กำหนดในแต่ละคณะ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่

กลุ่มหลัก	คณะ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
นักศึกษา	คณะวิทยาการจัดการ	2,867	133
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1,074	50
	คณะครุศาสตร์	1,799	83
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,398	111
	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	107	5
รวม		8,245	382

ที่มา : สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ณ สิงหาคม 2568

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอ้างอิงกรอบแนวคิด Technology Acceptance Model (TAM) ของ Davis (1989) และปรับให้เหมาะสมกับบริบทการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารจากแหล่งทุติยภูมิ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลจาก หนังสือ วารสาร ผลงานงานวิจัย และ อินเทอร์เน็ต การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- 2) นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการศึกษามาออกแบบเครื่องมือที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการเก็บข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรม และความตั้งใจในการใช้ AI

ตอนที่ 3 ทัศนคติต่อการใช้ AI

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ AI

ตอนที่ 5 ความกังวล และอุปสรรคในการใช้ AI

และเพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ ด้านการศึกษา และด้านวิจัยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ Rovinelli, & Hambleton (1977 อ้างใน ศิริชัย กาญจนวาสิ, 2560) ที่กำหนดว่าข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้ จึงนำไปใช้ได้ทุกข้อ

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีของครอนบาคเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยใช้เกณฑ์ว่า ข้อความในแบบสอบถามควรมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นมากกว่า .70 ถือว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงได้ (Cortina, 1993; Schmitt, 1996) และจากการทดสอบแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยอธิบายและนำเสนอในรูปแบบตารางเป็นร้อยละ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเพ็ญแข ศิริวรรณ (2551) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	แสดงถึง ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	แสดงถึง ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	แสดงถึง ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	แสดงถึง ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	แสดงถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย เรื่อง ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 279 คน (ร้อยละ 67.9) มีอายุอยู่ในช่วง 18 – 20 ปี จำนวน 284 คน (ร้อยละ 69.1) กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 172 คน (ร้อยละ 41.8) และกำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 135 คน (ร้อยละ 32.8)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามทัศนคติต่อการใช้ AI ในการเรียนรู้ของนักศึกษา

ทัศนคติต่อการใช้ AI	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
1. ด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการเรียนรู้	4.35	0.123	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ด้านประหยัดเวลา และลดภาระงาน	4.61	0.286	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ด้านการเข้าถึง และพัฒนาทักษะ	4.32	0.103	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ด้านภาพรวม และความทันสมัย	4.33	0.111	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ด้านความสะดวกในการใช้งาน	4.30	0.108	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.38	0.146	เห็นด้วยมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ AI ในการเรียนรู้ โดยมีระดับทัศนคติโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า ด้านประหยัดเวลาและลดภาระงานมีทัศนคติสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.61) รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการเรียนรู้ และด้านภาพรวมและความทันสมัย (ค่าเฉลี่ย 4.35 และ 4.33) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสำรวจพฤติกรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และแพร่หลาย โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้ ChatGPT มากที่สุด (ร้อยละ 37.24) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการช่วยจัดการงานด้านการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้งานอยู่ในเกณฑ์ระดับความถี่ที่สูง โดยมีการใช้งานเป็นประจำทุกวัน (ร้อยละ 74.5) แสดงให้เห็นถึงการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการเรียนรู้ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความกังวล และอุปสรรคที่นักศึกษาพบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามความกังวล และอุปสรรคในการใช้ AI ของนักศึกษา

ความกังวล และอุปสรรคในการใช้ AI	\bar{X}	S.D.	ระดับอิทธิพล
1. ด้านความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของ AI	4.15	0.135	กังวลมาก
2. ด้านจริยธรรมทางวิชาการและผลกระทบต่อนักศึกษา	4.25	0.064	กังวลมากที่สุด
3. ด้านความพร้อมและอุปสรรคจากผู้ใช้และสถาบัน	4.20	0.078	กังวลมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.20	0.092	กังวลมาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตมีความกังวล และอุปสรรคในการใช้ AI ภาพรวมอยู่ในระดับกังวลมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) โดยมีความกังวลด้านจริยธรรมทางวิชาการ และผลกระทบต่อนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.25) รองลงมา คือ ความกังวลด้านความพร้อมและอุปสรรคจากผู้ใช้และสถาบัน และความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของ AI (ค่าเฉลี่ย 4.20 และ 4.15) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่นักศึกษาพิจารณาในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยที่ต่าง ๆ ที่นักศึกษาพิจารณาในการใช้ AI

ปัจจัยที่มีความสำคัญในการพิจารณาการใช้ AI	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านทักษะ และความพร้อมส่วนบุคคล	4.26	0.128	สำคัญมากที่สุด
2. ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม	4.19	0.125	สำคัญมาก
3. ด้านการรับรู้ และความเชื่อ	4.23	0.129	สำคัญมากที่สุด
4. ด้านทรัพยากร	4.30	0.118	สำคัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.25	0.125	สำคัญมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในการพิจารณาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.25) โดยปัจจัยด้านทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) รองลงมา คือ ด้านทักษะและความพร้อมส่วนบุคคล และด้านการรับรู้และความเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 4.26 และ 4.23) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทศคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ AI ในระดับสูงมาก ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยเฉพาะในมิติด้านการประหยัดเวลาและลดภาระงาน ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ AI ในระดับสูงมากนี้เป็นผลมาจากหลายปัจจัย ประการที่ 1 AI โดยเฉพาะ ChatGPT สามารถให้คำตอบได้ทันทีและเข้าถึงได้ง่ายผ่านสมาร์ตโฟน ซึ่งตรงกับไลฟ์สไตล์ของนักศึกษาในยุคดิจิทัลที่ต้องการความสะดวก และรวดเร็ว ประการที่ 2 AI ช่วยลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน ได้แก่ การสรุปเนื้อหา การค้นคว้าข้อมูล และการตรวจสอบภาษา ทำให้นักศึกษามีเวลาให้ความสนใจกับงานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น และ ประการที่ 3 การที่มหาวิทยาลัย และอาจารย์เริ่มยอมรับ ส่งเสริมการใช้ AI อย่างเหมาะสม ทำให้นักศึกษารู้สึกมั่นใจในการนำมาใช้มากขึ้น

ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรพา ทัดภูธร และจุฑามาศ สำฤทธิ์ (2568) พบว่า นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้แอปพลิเคชัน AI โดยเฉพาะในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และมองว่า AI ทำให้การเรียนมีความสะดวกและน่าสนใจมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนศรี ระดมงาม (2567) พบว่า นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกในระดับสูง โดยเฉพาะด้าน “ความง่ายในการใช้งาน” และ “ความเป็นประโยชน์” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pyae (2024) ที่ศึกษา เรื่อง การยอมรับและทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้อุปกรณ์ที่สร้างโดย AI ในงานวิชาการ พบว่า นักศึกษาแสดงการยอมรับ การไว้วางใจ และทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้อุปกรณ์ที่สร้างโดย AI สำหรับการนำเสนอและรายงาน โดยเห็นว่า “การใช้งานง่าย” และ “ประโยชน์ทางวิชาการ” เป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้ ทัศนคติเชิงบวกในระดับสูงนี้อาจเป็นเพราะว่า AI ช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วลดเวลาในการค้นคว้า ช่วยจัดการงานเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้นซึ่งตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในยุคดิจิทัลที่ต้องการความสะดวกสบาย และความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล ดังที่ Methaneethorn (2024) ได้กล่าวถึง การประยุกต์ใช้ Generative AI ในด้านการศึกษาไว้ว่า มีประเด็นมุ่งเน้นสองแนวทางหลัก คือ (1) การเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล/การเรียนรู้แบบปรับเหมาะ และ (2) การประยุกต์ Generative AI ในงานเขียน สรุป และการสร้างสื่อ ซึ่งเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม แม้นักศึกษาจะมีทัศนคติเชิงบวกในระดับสูง แต่จากผลการศึกษา พบว่า ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูลควบคู่ไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สุพัตราเพชรศรี (2566) ที่ชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดสำคัญของ ChatGPT คือ “ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของคำตอบ” และความจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการตรวจสอบผลลัพธ์เมื่อใช้ในกระบวนการเรียนการสอน

2. พฤติกรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในการเรียนรู้

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย โดยนักศึกษามากกว่าครึ่งเลือกใช้ ChatGPT มากที่สุด ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการช่วยจัดการงานด้านการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษามีความถี่ในการใช้งานเป็นประจำทุกวัน ใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 30 นาที - 1 ชั่วโมงต่อครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อค้นคว้าข้อมูลหรือเนื้อหาสำหรับงานที่ได้รับมอบหมาย และทำความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนหรือโจทย์ปัญหาที่ซับซ้อน

ผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า พฤติกรรมการใช้ AI อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงหลายประเด็นสำคัญ ประการที่ 1 AI โดยเฉพาะ ChatGPT กลายเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาในปัจจุบัน ไม่ใช่เพียงเครื่องมือเสริมอีกต่อไป แต่เป็นเครื่องมือหลักที่ใช้เกือบทุกวัน ประการที่ 2 การที่นักศึกษามากกว่าครึ่งเข้าถึง AI ผ่านสมาร์ตโฟน แสดงให้เห็นถึงความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและความคุ้นเคยกับการใช้งานอุปกรณ์มือถือ ประการที่ 3 วัตถุประสงค์การใช้งานที่หลากหลาย ตั้งแต่การค้นคว้าข้อมูล การทำความเข้าใจเนื้อหา การวางแผนงาน ไปจนถึงการตรวจทานภาษา แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ AI ในหลายบริบทของการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม เหตุผลหลักที่นักศึกษาเลือกใช้ AI แทนช่องทางดั้งเดิม คือ ความรวดเร็ว และสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายและทันสมัยได้ง่าย และช่วยสรุปและเรียบเรียง ข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ทันที ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาให้คุณค่ากับประสิทธิภาพและความสะดวกสบายในการเรียนรู้

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อานันท์ เจริญสุข (2566) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยไทยใช้ AI ในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะ ChatGPT Grammarly และ Google Bard ในการช่วยทำการบ้าน สรุปเนื้อหา ตรวจไวยากรณ์ และเขียนบทความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา ศักดิ์เมียนแก้ว (2568) พบว่า ประสบการณ์และมุมมองนักศึกษาต่อการใช้ ChatGPT เพื่อเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ JMND (2568) พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้ AI apps เช่น แอปคำศัพท์ ตรวจไวยากรณ์ในสัดส่วนสูงมาก และแอปพลิเคชัน AI ช่วยเรื่องการขยายคำศัพท์ การแปล และการสื่อสารเชิงภาษาได้จริง

อย่างไรก็ตาม แม้ความถี่ในการใช้งานจะสูง แต่ลักษณะการใช้งานยังคงอยู่ในระดับพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพร พงศ์พิชญากุล (2566) พบว่า พฤติกรรมการใช้ AI ในกลุ่มนักศึกษามีลักษณะเป็น "การใช้งานบ่อยแต่ไม่ลึก" เช่น ใช้หาคำตอบแบบด่วน ๆ เขียนย่อหน้า หรือแปลภาษา มากกว่าการนำไปต่อยอดในงานวิชาการหรือสร้างผลงานเชิงลึก

นอกจากนี้ การที่นักศึกษาใช้ AI ผ่านสมาร์ทโฟนเป็นหลัก สะท้อนให้เห็นถึงความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยี และความคุ้นเคยกับการใช้งานอุปกรณ์มือถือของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลลักษณ์ สมจิตร (2567) พบว่า นักศึกษานิยมใช้ AI ผ่านมือถือมากกว่าคอมพิวเตอร์ และมักใช้ "โดยไม่บอกอาจารย์" หรือไม่มีการอ้างอิง AI ในรายงานเหตุผลที่นักศึกษาเลือกใช้ AI แทนช่องทางดั้งเดิม ได้แก่ ความรวดเร็วและสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายและทันสมัยได้ง่าย และช่วยสรุปและเรียบเรียงข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ทันที นอกจากนี้ ผลการศึกษา ยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับ AI เพื่อการศึกษา 1 ครั้ง และมีความสนใจที่จะเข้าร่วมหลักสูตรอบรมในระดับสนใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Angkurawaranon, Phuangsuwan, & Vivatwongsakul (2024). ที่สำรวจ เรื่อง ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ไทยต่อ AI พบว่า แม้เพียง 31% ของนักศึกษาจะคิดว่า ตนมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับ AI แต่ 93.6% เห็นว่า การอบรม AI จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพและควรบรรจุไว้ในหลักสูตร สะท้อนช่องว่างเรื่องความเข้าใจพื้นฐาน แต่มีความพร้อมเชิงทัศนคติที่จะรับการสอนเรื่อง AI สำหรับความตั้งใจในการใช้ AI ในอนาคตนักศึกษามีความตั้งใจในระดับสูงมาก โดยเฉพาะความตั้งใจจะใช้ AI ในการเรียนรู้และทำการบ้านเป็นประจำต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา เพชรศรี (2566) พบว่า Perceived Ease of Use (PEOU) และ Perceived Usefulness (PU) มีผลเชิงบวกต่อทัศนคติ (Attitude) และทัศนคติมีผลต่อความตั้งใจใช้งานและพฤติกรรมการใช้งานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความกังวล และอุปสรรคที่นักศึกษาพบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความกังวลและพบอุปสรรคในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อยู่ในระดับกังวลมาก โดยมีความกังวลด้านจริยธรรมทางวิชาการและผลกระทบต่อนักศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะความเสี่ยงที่นักศึกษาอาจพึ่งพา AI มากเกินไป จนกระทบต่อทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์

ผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ความกังวลในระดับสูงนี้สะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักรู้ และวุฒิภาวะของนักศึกษาในการใช้เทคโนโลยี ประการที่ 1 ความกังวล เรื่อง การพึ่งพา AI มากเกินไป แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง และตระหนักว่า การใช้ AI อย่างไม่เหมาะสมอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนาทักษะเหล่านี้ในระยะยาว ประการที่ 2 ความกังวลด้านจริยธรรมทางวิชาการ ได้แก่ ปัญหาการลอกเลียนผลงาน และการละเมิดลิขสิทธิ์ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ประการที่ 3 ความกังวลเกี่ยวกับการรักษาความลับ และข้อมูลส่วนบุคคล สะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ อุปสรรคที่สำคัญที่สุดที่นักศึกษาพบ คือ การขาดความรู้หรือทักษะในการประเมิน และตรวจสอบผลงานที่สร้างโดย AI ซึ่งชี้ให้เห็นถึงช่องว่างด้านความรู้ (Knowledge Gap) ในการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ รองลงมา คือ ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยากต่อการบูรณาการ AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย อติเทพสถิต และอุไรรัตน์ (2568) พบว่า แม้นักศึกษาจะมีทัศนคติเชิงบวกในระดับสูง แต่ระดับความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงจริยธรรม และการลอกเลียนผลงานยังอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปสูง ($M = 3.65$) ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมพร นามอินทร์ และชาติรี สุขสบาย (2567) ที่ชี้ให้เห็นถึงปัญหา "Hallucination" ของระบบภาษาเชิงสร้าง (LLMs) ที่สามารถสร้างคำตอบที่ "ฟังดูแน่น" แต่ผิดได้ หากนักศึกษานำคำตอบส่วนนี้โดยไม่ผ่านการตรวจสอบเชิงวิชาการ จะเกิดการเรียนรู้ที่บิดเบือนและการประเมินที่ไม่ชัดเจนได้ นอกจากนี้ ความกังวลด้านความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์จาก AI และปัญหาด้านจริยธรรมทางวิชาการและการละเมิดลิขสิทธิ์ ยังเป็นประเด็นสำคัญ ความกังวลด้านความพร้อมและอุปสรรคจากผู้ใช้งานและสถาบัน โดยเฉพาะการขาดความรู้หรือทักษะในการประเมินและ

ตรวจสอบผลงานที่สร้างโดย AI เป็นอุปสรรคสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลีริน ฉกามานนท์ และพัชราภรณ์ ทัทมาลี (2568) ที่ศึกษา เรื่อง ทักษะและความฉลาดรู้ด้าน AI ที่จำเป็นสำหรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ระบุว่า การใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพต้องการทักษะเฉพาะ เช่น การตั้ง Prompt ที่ดี การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของโมเดล และการประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล แต่การศึกษา พบว่า ระดับความฉลาดรู้ด้าน AI ของนักศึกษบางกลุ่มขาดทักษะเหล่านี้ นอกจากนี้ ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอ เป็นอุปสรรคสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ UNESCO (2025) ที่ศึกษา เรื่อง ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี AI ในบริบทการศึกษาไทยเตือนว่า แม้บางสถาบันในเมืองจะเข้าถึงเครื่องมือ AI ได้สะดวก แต่ผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกลหรือครัวเรือนที่ขาดอุปกรณ์อาจถูกทิ้งไว้ข้างหลัง การขยายการใช้ AI โดยไม่คำนึงถึงความเท่าเทียมอาจขยายช่องว่างทางการเรียนรู้สำหรับความถูกต้องของข้อมูลที่ AI ให้นักศึกษามีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับถูกต้องมากที่สุด แต่ยังคงต้องตรวจสอบข้อมูลที่ AI ให้ออกมาเทียบกับแหล่งข้อมูลอื่นเสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักของนักศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นในการตรวจสอบข้อมูลที่เน้นความจำเป็นในการใช้วิจารณ์ตรวจสอบผลลัพธ์เมื่อใช้ในกระบวนการเรียนการสอน

4. ระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่นักศึกษาพิจารณาในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการใช้ AI โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด โดยปัจจัยที่ได้รับการพิจารณาว่า มีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านทรัพยากร โดยเฉพาะการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมต่อการใช้งาน AI

ผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า แม้นักศึกษาจะมีทัศนคติเชิงบวกและมีความตั้งใจในการใช้ AI แต่ความพร้อมด้านทรัพยากรยังคงเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่นักศึกษาใช้ประกอบการตัดสินใจว่า ควรใช้ AI ในการเรียนรู้หรือไม่ หากสภาพแวดล้อมทางเทคนิคเอื้อต่อการใช้งาน เช่น อินเทอร์เน็ตที่มีเสถียรภาพ อุปกรณ์ที่รองรับการใช้งานแอปพลิเคชัน AI และการสนับสนุนด้านระบบเทคโนโลยีจากสถาบัน เป็นต้น ย่อมทำให้นักศึกษาสามารถใช้ AI ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด ในทางกลับกัน หากขาดความพร้อมด้านทรัพยากร แม้นักศึกษาจะมีความรู้หรือทักษะในการใช้ AI ก็อาจไม่สามารถนำมาใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรวรรณ สุขเกิด (2568) พบว่า การมีโครงสร้างพื้นฐาน อินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ การสนับสนุนด้าน IT และนโยบายชัดเจน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PEOU) และการรับรู้ประโยชน์ (PU) เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งหากขาดปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลให้การนำไปใช้งานจริงเกิดขึ้นได้ยาก แม้ผู้เรียนจะมีความรู้ก็ตาม สอดคล้องกับแนวคิดในแบบจำลองการยอมรับและใช้เทคโนโลยี (UTAUT) ที่เน้นการให้ความสำคัญของสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการใช้งาน (Facilitating Conditions) ว่าเป็นตัวแปรหลักที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ U.S. Department of Education (2023) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางเทคนิคต่อการใช้ AI ในการศึกษา เน้นว่า สภาพการณ์ที่เอื้อต่อการใช้งาน (Facilitating Conditions) หรือสภาพแวดล้อมทางเทคนิค เช่น การมีโครงสร้างพื้นฐาน อินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ การสนับสนุนด้าน IT และนโยบายชัดเจน ทำให้การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PEOU) และการรับรู้ประโยชน์ (PU) เพิ่มขึ้น และหากสถาบันมีการจัดอบรมการใช้งาน AI มีช่องทางให้เข้าถึงเครื่องมือ AI และสร้างแนวทางการใช้ AI อย่างปลอดภัย จะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาใช้ AI อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยัง พบว่า ปัจจัยด้านทักษะและความพร้อมส่วนบุคคล โดยเฉพาะความพร้อมด้านทักษะดิจิทัล และประสบการณ์เดิมในการใช้ AI เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือ AI เช่น ChatGPT เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล หรือระบบการเรียนรู้แบบดิจิทัล มักรับรู้ประโยชน์และความง่ายการใช้ AI ได้ดีกว่า และมีแนวโน้มที่จะนำ AI มาใช้ในการเรียนรู้มากขึ้น

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรวรรณ สุขเกิด (2568) ที่พบว่า ประสบการณ์เดิมกับการใช้ AI เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้งานของบุคคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.202$) โดยกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ใช้งานมาก่อน เช่น เคยใช้ ChatGPT เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล หรือระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (LMS) ที่มีระบบวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง มักมีระดับการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่สูงกว่า ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจในการใช้งานจริงเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Angkurawaranon, Phuangsuan, & Wiwatwongsaku (2024) พบว่า ผู้ที่มีความคุ้นเคยกับเครื่องมือดิจิทัล และมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์มักมีทัศนคติเชิงบวก ตลอดจนมีระดับการรับรู้ประโยชน์ (PU) และความไว้วางใจในเทคโนโลยี (Trust) ที่สูงกว่า สะท้อนให้เห็นว่า การฝึกอบรม (Training) และการเปิดรับนวัตกรรม (Exposure) เป็นปัจจัยสำคัญ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการรับรู้และความเชื่อมั่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตระหนักว่า

ปัญญาประดิษฐ์มีประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ถือเป็นกลไกสำคัญตามกรอบทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ibrahim, Mahmoud, & Hassan (2024) ที่ยืนยันว่า การรับรู้ประโยชน์ (PU) และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use: PEOU) ยังคงเป็นตัวแปรหลักในการกำหนดทัศนคติและความตั้งใจใช้งาน AI ในบริบทการศึกษา เมื่อผู้ใช้รับรู้ถึงประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม และสัมผัสถึงความสะดวกในการใช้งาน จะส่งผลให้เกิดทัศนคติในเชิงบวก และนำไปสู่ความต้องการใช้งานที่สูงขึ้นในที่สุด

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังมีความสอดคล้องกับการศึกษาเชิงสำรวจของ Chakamanont, Pattamapong, & Somchai (2025) ที่สำรวจ เรื่อง การยอมรับและการใช้งาน Generative AI ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 626 คน จาก 4 คณะ โดยผลจากการวิเคราะห์แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) ที่ปรับใช้กับ Generative AI พบว่า ประโยชน์ที่คาดหวัง (Expected Benefit), การรับรู้ประโยชน์ (PU), การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PEOU) และทัศนคติ (Attitude) ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อเจตจำนงในการใช้งาน และพฤติกรรมการใช้งานจริง โดยงานวิจัยกิจกรรมชี้ให้เห็นว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบและมีโครงสร้างที่ชัดเจน จะช่วยส่งเสริมระดับการมีส่วนร่วม (Engagement) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนรู้ว่า เทคโนโลยีดังกล่าวมีความสะดวกในการใช้งาน ไม่มีความซับซ้อน และมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับนวัตกรรมใหม่ ๆ ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานระดับบุคคลที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะด้านปัญญาประดิษฐ์เพื่อมุ่งสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน

ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อาทิ อิทธิพลจากเพื่อน อาจารย์ และบรรยากาศภายในคณะหรือมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการบูรณาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นปัจจัยที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมาก โดยผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรวรรณ สุขเกิด (2568) ที่พบว่า การสังเกตการณ์พฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีประสิทธิภาพของเพื่อนหรืออาจารย์ ทำหน้าที่เป็นการเรียนรู้จากตัวแบบทางสังคม (Social Modelling) ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและทดลองใช้งาน

นอกจากนี้ การสนับสนุนจากองค์กร (Organizational Support) โดยเฉพาะนโยบายจากผู้บริหารและอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง มีผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งานอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ตลอดจนสอดคล้องกับกระแสสังคมและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาในยุคดิจิทัล อีกทั้งบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการทดสอบนวัตกรรมใหม่ ๆ และอิทธิพลเชิงพฤติกรรมจากอาจารย์ ยังเป็นปัจจัยหนุนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจงานปัญญาประดิษฐ์ของนักศึกษาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kohnke, & Ulla (2024) ที่สำรวจ เรื่อง มุมมองและประสบการณ์ของผู้สอนภาษาอังกฤษในไทยต่อการใช้ Generative AI พบว่า ผู้สอนเล็งเห็นถึงโอกาสในการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อลดภาระงานที่มีลักษณะซ้ำซ้อน อาทิ การให้ข้อมูลป้อนกลับเบื้องต้น (Initial Feedback) อย่างไรก็ตาม ผู้สอนได้แสดงความวิตกกังวลเกี่ยวกับภาวะการพึ่งพิงเทคโนโลยีมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น (Over-reliance) ของนักศึกษา และช่องว่างทักษะการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับการใช้ AI สะท้อนให้เห็นว่าการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพอาจารย์เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการใช้ AI ของนักศึกษา

การขาดการสนับสนุนหรือนโยบายที่ชัดเจนจากมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ยังเป็นอุปสรรคที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริณ ฉกามานนท์ และพัชราภรณ์ ทัทมาลี (2568) ที่ศึกษา เรื่อง นโยบายการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาไทย ระบุว่า ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในประเทศไทยยังคงขาดนโยบายการกำกับดูแล และการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม อาทิ การแจ้งการใช้ AI เมื่อตรวจประเมินแนวทางการอ้างอิง เมื่อนำ AI มาช่วยผลิตงาน มาตรการคุ้มครองข้อมูล และแนะนำให้สถาบันจัดนโยบายเชิงรุก ควบคู่กับการอบรม และการประเมินงานภายในเพื่อสร้างมาตรฐานสุดท้าย มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ AI อย่างเพียงพอและเหมาะสม ยังอยู่ในระดับมีอิทธิพลมาก แต่ยังมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ Topal, Kiliç, & Büyükgöz (2025) ที่ศึกษา เรื่อง การพัฒนา AI Literacy ในสถาบันการศึกษา และ Lintner (2024) ที่ศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ AI สำหรับนักศึกษาและอาจารย์ ที่เน้นความจำเป็นในการพัฒนา AI Literacy และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติให้กับนักศึกษาและอาจารย์อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม

สรุป

การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่ให้ความสำคัญสูงสุด คือ ความสามารถของ AI ในการอำนวยความสะดวกและลดระยะเวลาในการค้นคว้าข้อมูล ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษายอมรับ AI ในฐานะเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

การสำรวจพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้งาน AI อย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย โดยเครื่องมือที่ได้รับความนิยมสูงสุด คือ ChatGPT ผ่านสมาร์ตโฟนเป็นหลัก มีความถี่ในการใช้งานเป็นประจำทุกวัน (เฉลี่ย 30-60 นาทีต่อครั้ง) วัตถุประสงค์หลัก คือ การค้นหาข้อมูลเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย ทำความเข้าใจบทเรียน และช่วยจัดโครงสร้างงาน โดยเหตุผลหลักที่เลือกใช้ AI แทนช่องทางดั้งเดิม คือ ความรวดเร็ว ความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายและทันสมัย ตลอดจนความสามารถในการสรุปข้อมูลที่ซับซ้อนได้ทันที

การศึกษาความกังวลและอุปสรรคที่นักศึกษาพบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ นักศึกษามีความกังวลและพบอุปสรรคในการใช้งานในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นด้านความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล และยังคงกังวล เรื่อง จริยธรรมทางวิชาการ และการละเมิดลิขสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ แม้นักศึกษาจะเชื่อมั่นในข้อมูลที่ได้รับ แต่ส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมการตรวจสอบความถูกต้องกับแหล่งข้อมูลอื่นเสมอ ซึ่งแสดงถึงการใช้อย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่นักศึกษาพิจารณาต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการใช้งานในระดับมากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรและความพร้อม อาทิ อุปกรณ์เทคโนโลยีและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เสถียร นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ และอิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนหรือกระแสสังคม ก็มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการยอมรับ และใช้งานในวงกว้าง

โดยสรุป การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้ และมีการใช้งานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ChatGPT ที่ได้รับความนิยมสูงสุด อย่างไรก็ตาม นักศึกษายังคงมีความกังวลเกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูล ความเหมาะสมทางวิชาการ และความเสี่ยงจากการพึ่งพามากเกินไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักรู้และการใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้ AI คือ ความพร้อมของทรัพยากรด้านเทคโนโลยี ทักษะดิจิทัล และการรับรู้ประโยชน์ของ AI ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโยบาย การจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาหลักสูตรการอบรม AI อย่างเป็นระบบ
 - 1.1 ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ที่เน้นการใช้งานจริง ไม่ใช่เพียงทฤษฎี โดยสอนทักษะการเขียน Prompt อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการใช้ AI Tools ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมตามสาขาวิชา
 - 1.2 พัฒนาหลักสูตรระยะยาวที่ครอบคลุมทั้งความรู้พื้นฐาน ทักษะการใช้งานขั้นสูง และจริยธรรมในการใช้ AI อย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เพียงการอบรมครั้งเดียว
 - 1.3 บูรณาการ AI Literacy เข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้การใช้ AI ในบริบทเฉพาะทางของตนเอง
2. การจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี
 - 2.1 ควรจัดหาและพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ที่ครอบคลุมทั่วทั้งมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในห้องเรียน ห้องสมุด และพื้นที่เรียนรู้ร่วม
 - 2.2 จัดเตรียม AI Tools และแพลตฟอร์มที่ได้รับการรับรอง โดยพิจารณาจัดหาบัญชีแบบ Premium สำหรับนักศึกษา (ตามข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม) เพื่อให้เข้าถึงฟีเจอร์ขั้นสูงที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้
 - 2.3 จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ AI ที่มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ทันสมัยสำหรับนักศึกษาที่ไม่มีอุปกรณ์ส่วนตัวที่เพียงพอ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี

3. การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติการใช้ AI ที่ชัดเจน

3.1 จัดทำนโยบายการใช้ AI ที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร ที่ระบุแนวทางการใช้ AI ในการทำงานวิชาการ วิชาการอ้างอิง และเกณฑ์การประเมินผลงานที่มีการใช้ AI

3.2 สร้างแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์ ในการออกแบบงานที่ส่งเสริมการใช้ AI อย่างสร้างสรรค์ เช่น การให้นักศึกษา อธิบายกระบวนการคิด การนำเสนอปากเปล่าประกอบงานเขียน หรือการออกแบบงานที่ต้องใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงลึกที่ AI ไม่สามารถทดแทนได้

3.3 จัดทำคู่มือการใช้ AI อย่างมีจริยธรรม ที่เข้าถึงง่ายและเป็นรูปธรรม พร้อมตัวอย่างการใช้งานที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง

สำหรับนักศึกษา

1. การพัฒนาทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ

1.1 ควรใช้ AI เป็นจุดเริ่มต้นในการค้นคว้าไม่ใช่จุดสิ้นสุด โดยนำข้อมูลจาก AI ไปตรวจสอบความถูกต้องจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น วารสารวิชาการ หนังสือตำรา หรือเว็บไซต์หน่วยงานราชการ เป็นต้น

1.2 ควรพัฒนาทักษะการตั้งคำถามและการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ โดยไม่รับข้อมูลจาก AI โดยไม่ผ่านการพิจารณา ควรถามตนเองว่า “ข้อมูลนี้มาจากไหน?”, “มีหลักฐานรองรับหรือไม่?” และ “มีมุมมองอื่นอย่างไร?”

1.3 เรียนรู้วิธีการเขียน Prompt ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงกับความต้องการและมีคุณภาพสูงขึ้น

2. การใช้ AI เพื่อพัฒนาทักษะ ไม่ใช่ทดแทนทักษะ

2.1 ใช้ AI เป็นเครื่องมือช่วยเหลือ ไม่ใช่ตัวแทนในการคิด เช่น ใช้ AI เพื่อสรุปเนื้อหาหายาว ๆ แต่ต้องอ่าน และทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือใช้ AI เพื่อให้แนวคิดเบื้องต้น เป็นต้น แต่ต้องพัฒนาต่อยอดด้วยความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

2.2 ฝึกทักษะพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเขียน การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เป็นต้น โดยไม่พึ่งพา AI ในทุกสถานการณ์

2.3 ใช้ AI เพื่อท้าทายความสามารถของตนเอง เช่น ใช้ AI เป็นคู่เสวนาในการโต้แย้งความคิดเห็น หรือเป็นเครื่องมือในการทดสอบความเข้าใจในเนื้อหา เป็นต้น

3. การปฏิบัติตามจริยธรรมทางวิชาการ

3.1 ควรระบุการใช้ AI อย่างโปร่งใส โดยแจ้งให้อาจารย์ทราบว่าได้ใช้ AI ในส่วนใดของงาน และอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง

3.2 ไม่คัดลอกผลงานจาก AI โดยตรง แต่ควรนำมาปรับปรุง วิเคราะห์ และเขียนใหม่ด้วยภาษาของตนเอง พร้อมแสดงความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ

3.3 เคารพทรัพย์สินทางปัญญา โดยไม่ใช้ AI สร้างผลงานที่อาจละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น

สำหรับผู้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา

1. การส่งเสริม AI Literacy เป็นทักษะหลักของศตวรรษที่ 21

1.1 ควรบูรณาการ AI Literacy เข้าในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกสาขาวิชา ให้เป็นทักษะพื้นฐานที่นักศึกษาทุกคนต้องมี

1.2 พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้มาตรฐาน เกี่ยวกับ AI Literacy ที่สถาบันการศึกษาสามารถนำไปใช้ได้ พร้อมเครื่องมือประเมินผล

2. การลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี

2.1 ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลในสถาบันการศึกษา

2.2 สนับสนุนโครงการให้อุปกรณ์และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สำหรับนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี เพื่อลดช่องว่างทางดิจิทัล

2.3 สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการพัฒนาและจัดหา AI Tools สำหรับการศึกษาในราคาที่เหมาะสมหรือฟรี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังมหาวิทยาลัยในภูมิภาคอื่น ๆ หรือมหาวิทยาลัยที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์
2. ศึกษาความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยในเขตเมืองและชนบท
3. การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อเข้าใจมุมมองเชิงลึก จากผลการวิจัยเชิงปริมาณที่แสดงให้เห็นแนวโน้มทั่วไป การวิจัยครั้งต่อไป
4. ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดกลุ่มสนทนา เป็นต้น เพื่อสำรวจประสบการณ์และมุมมองที่หลากหลายของนักศึกษาในการใช้ AI
5. ศึกษากรณีศึกษาของนักศึกษาที่ใช้ AI อย่างประสบความสำเร็จและที่ประสบปัญหา
6. ควบวิเคราะห์ความแตกต่างของการเข้าถึงทรัพยากรและพฤติกรรมการใช้ AI ของนักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ
7. ศึกษาความต้องการเฉพาะของแต่ละสาขา เพื่อให้สถาบันสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์พา ทัดภูธร และจุฑามาศ สำฤทธิ. (2568). การใช้แอปพลิเคชันปัญญาประดิษฐ์สำหรับการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยไทย: กรณีศึกษา. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 12(1), 112–115.
- ทิพาจินต์ ไทยพิสุทธิกุล. (2568, 7 พฤศจิกายน). มุมมองและความกังวลของอาจารย์มหาวิทยาลัยต่อการใช้ AI ของนักศึกษา. *ผู้จัดการออนไลน์*. จาก <https://mgronline.com/qol/detail/9680000042262>
- ธเนศร์ ระดมงาม. (2567). ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีและปัจจัยด้านคุณภาพบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง [สารนิพนธ์ปริญญาโท มหามบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. คลังวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธวัชชัย อติเทพสถิต และอุไรรัตน์. (2568). ผลกระทบเชิงลบของการพึ่งพา AI ต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติเรื่องการศึกษาในยุค AI* (น. 78–95). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พระสมพร นามอินทร์ และชาตรี สุขสบาย. (2567). ปัญหา Hallucination ของระบบภาษาเชิงสร้าง (LLMs) ในบริบทการศึกษา. *วารสาร มจร การพัฒนามนุษย์และสังคม*, 3(1), 1–14.
- เพ็ญแข ศิริวรรณ. (2551). *สถิติเพื่อการวิจัย*. เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- วิมลลักษณ์ สมจิตร. (2567). ช่องทางการเข้าถึงและพฤติกรรมการใช้ AI ของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทย. *วารสารอุดมศึกษา*, 14(2), 175–192.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2560). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา เพชรศรี. (2566). *ทัศนคติ ความตั้งใจ และพฤติกรรมการใช้ Chat GPT ในบริบทด้านการทำงานของ Generation Y* [การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหามบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. คลังทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิริพร พงศ์พิชญกุล. (2566). ลักษณะพฤติกรรมการใช้ AI แบบเชิงลึกและพื้นฐานในกลุ่มนักศึกษาไทย. *วารสารวิจัยสังคมศาสตร์*, 9(4), 210–228.
- สิริน ฉกามานนท์ และพัชราภรณ์ ทัทมาลี. (2568). ความฉลาดรู้ด้าน AI และนโยบายการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 20(1), 85–102.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2568). *ระบบบริการการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. ค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.pkru.ac.th/th/>
- อัจฉราวรรณ สุขเกิด. (2568). ปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการใช้และทัศนคติต่อ AI: การประยุกต์ใช้ทฤษฎี UTAUT. *วารสารบริหารการศึกษา*, 21(2), 145–165.
- อานันท์ เจริญสุข. (2566). รูปแบบการใช้ AI ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยและการยอมรับเทคโนโลยี. *วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 7(5), 320–340.
- อินทริรา ศักดิ์เมียนแก้ว. (2568). ประสบการณ์และมุมมองของนักศึกษาต่อการใช้ ChatGPT ในวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ. *วารสารการศึกษาภาษา*, 16(1), 92–110.

- Angkurawaranon, C., Phuangsuwan, S., & Vivatwongsakul, N. (2024). Attitudes and perceptions of Thai medical students regarding artificial intelligence in medicine. *BMC Medical Education*, 24(1), Article 615.
- Pyae, A. (2024). *Understanding Students' Acceptance, Trust, and Attitudes toward AI-generated Images for Academic Purposes*. <https://arxiv.org/abs/2411.15710>
- Chakamanont, S., Pattamapong, K., & Somchai, R. (2025). Factors influencing the adoption of Generative AI among Chulalongkorn University students: An application of the Technology Acceptance Model. In *Proceedings of the 15th PULINET National Conference* (pp.234–251). Pulinet Association.
- Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. *Journal of Applied Psychology*, 78(1), 98-104.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340.
- Ibrahim, F., Mahmoud, M., & Hassan, A. (2024). The technology acceptance model and adopter type for artificial intelligence in education: A systematic review. *Frontiers in Artificial Intelligence*, 7, 1496518. <https://doi.org/10.3389/frai.2024.1496518>
- Kohnke, L., & Ulla, M. B. (2024). Embracing generative artificial intelligence: The perspectives of English instructors in Thai higher education institutions. *Knowledge Management & E-Learning*, 16(4), 653–670. <https://doi.org/10.34105/j.kmel.2024.16.035>
- Lintner, A. (2024). *Teacher Experience with Artificial Intelligence in Middle School Education: A Qualitative Research Study* [Doctoral dissertation, Liberty University]. Liberty University Digital Commons.
- Methaneethorn, J. (2024). Generative AI in education: Personalization, adaptive learning, and content creation. *Bangkok Journal of Educational Technology*, 8(3), 112–128.
- Ng, D. T. K., Leung, J. K. L., Chu, S. K. W., & Qiao, M. S. (2021). Conceptualizing AI literacy: An exploratory review. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 2, 100041.
- Schmitt, N. (1996). Uses and abuses of coefficient alpha. *Psychological Assessment*, 8(4), 350-353.
- Topal, A. D., Kiliç, A., & Büyükgöz, B. (2025). A structured approach to AI literacy in higher education: Assessment and implementation strategies. *Education and Information Technologies*, 30(4), 5235–5256. <https://doi.org/10.1007/s10639-024-12789-3>
- UNESCO. (2025, January 27). *AI จะลดช่องว่างการเรียนรู้ในโรงเรียนในประเทศไทยได้หรือไม่* [Can AI close the learning gap in schools in Thailand?]. <https://www.unesco.org/th/articles/ai-caldchxngwangkareriyinruuinnormngeriyninpraethsityidhruuexim>
- U.S. Department of Education, Office of Educational Technology. (2023). *Artificial intelligence and the future of Teaching and Learning: Insights and Recommendations*. <https://www.ed.gov/sites/ed/files/documents/ai-report/ai-report.pdf>
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425-478.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.